

معرفی کتاب

Ideology After Poststructuralism

Edited by Sinisa Malesvic and Iain Mackenzie,

London, Pluto press, 2002

نقد و بررسی از: علیرضا قاضی زاده

ایدئولوژی پس از پسا ساختگرایی

ایدئولوژی، اصطلاحی مباحثه انگیز و اختلاف آمیز در نظریات سیاسی - اجتماعی است، پیشینه بحث بر سر این واژه بین روشنفکران به پیش از دوست سال پیش از انقلاب فرانسه برمی گردد. از آنجا که پسا ساختگرایی مانند فوکو و دلپوز ادعا می کردند که موضوعی به نام ایدئولوژی وجود ندارد، ایجاد نظریه ای همه جانبه که نظریه انتقادی دو قطبی یا ایدئولوژی متضاد را به رسمیت بشناسد، مقدور نبود. می توان گفت واژه «ایدئولوژی» یک متن^(۱) است. متنی که از یک بافت^(۲) کلی از رشته های مفهومی گوناگون بافته شده است. تعاریف متعدد از این واژه موجب عدم ارائه توضیحی روشن و تبیینی جامع در این مورد شده است. ایدئولوژی را به

عنوان مجموعه‌ای از معنی‌ها و ارزش‌هایی که منافع معین مرتبط با قدرت اجتماعی را رمزگذاری می‌کند، تعریف می‌کنند. اما به نظر می‌رسد که ایدئولوژی به طور دقیق‌تر عبارت است از وحدت‌بخش، (۱) عمل‌محور، (۲) توجیه‌کننده، (۳) مشروعیت‌بخش، (۴) کلیت‌بخش (۵) و طبیعی‌گردان (۶) بودن. (تری ایگلتن، ۱۳۸۱، ص ۸۳).

کتاب «ایدئولوژی پس از پسا ساخت‌گرایی» با هدف به پایان رساندن فرهنگ مخالفت با ایدئولوژی از طریق ارائه و راهنمایی نظریات دانشوران برای برقراری گفتگو بین پسا ساخت‌گرایی و ایدئولوژی انتقادی است. پسا ساخت‌گرایان به محاسبه‌ای حساس از ایدئولوژی برای بافت انتقادی سیاسی - اجتماعی نیاز دارند. نظریه پردازان نیز برای تبیین این مسأله به پسا ساخت‌گرایی انتقادی نیاز دارند.

پسا ساخت‌گرایان، پیامدهای فلسفی شیوه‌ی ابر ساخت‌گرایانه‌ی اندیشیدن درباره ابر ساخت‌ها را به ابزاری علیه موضع سنتی عینیت (ابژکتیویته) و هدف سنتی حقیقت بدل می‌کنند و با تخریب ابژکتیویته و حقیقت، دانش علمی نسبت به فعالیت ادبی و سیاسی جایگاه کم‌ارزش‌تری می‌یابد و تحلیل مشاهده‌ای تفصیلی و شبکه‌های گسترده تبیینی به نفع پرتوهای آنی روشنگری متناقض‌نما کنار گذاشته می‌شود. (ریچارد هارلند، ۱۳۸۰، ص ۱۱).

پسا ساخت‌گرایان را در اصل می‌توان به سه دسته تقسیم کرد:

دسته اول: گروه تل‌کوئل، دریدا، گریستوا و بارت متأخر.

دسته دوم: دلیوز، گتاری و فوکوی متأخر.

دسته سوم: بودریا به تنهایی.

در قیاس با ساخت‌گرایان که دارای یک روح ویژه همکاری علمی بودند (تا آن‌جا که انسجام را فدای حفظ فراگیری و جامعیت می‌کردند مانند اکو در نظریه‌ی نشانه‌شناسی) پسا ساخت‌گرایان در حد افراط گسسته‌اند و تمایز خود را بسیار برجسته می‌کنند. (همان)

فصول این کتاب امتناع روشنفکران در بررسی ایدئولوژی و پسا ساخت‌گرایی در دهه‌های اخیر

1. Unifying

2. Action-oriented

3. Rationalizing

4. Legitimizing

5. Universalizing

6. Naturalizing

را بررسی می‌کند. برخلاف بسیاری از مفاهیم سیاسی - اجتماعی، ایدئولوژی فرزند نامشروعی نیست. این واژه در سال ۱۹۷۶ توسط تریسی^(۱) وارد ادبیات حوزه اجتماعی گردید، از نظری ایدئولوژی معرفتی جامع از توانایی عقلانی و استنباط مهارتهای خرد اولیه در شاخه‌های دانش می‌باشد.

در مقدمه کتاب به مفهوم و تاریخ ایدئولوژی، دیدگاه تریسی در مورد ایدئولوژی و تبیین دیدگاه پساساختگرایی از نظرگاه انتقادی پرداخته می‌شود.

ایان مکینزی^(۲) در مقاله «انگاره، پیشامد، ایدئولوژی» به بررسی زمینه گسترده‌ای در رویارویی رقابت حسابگرانه ماهیت انگاره‌ها و حوادث در نظریه ایدئولوژی می‌پردازد. تا زمانی که ما مقصود خود را از انگاره و حوادث پیش رو مشخص نکنیم، نمی‌توانیم به معنا و مفهوم ایدئولوژی پی ببریم. بنابراین سنت پدگمانی از ایدئولوژی انتقادی امری است که پساساختگرایان در پی حل آن هستند.

در مقاله «ایدئولوژی و خیال» کارولین ویلیامز^(۳) به عدم پذیرش ایدئولوژی از سوی پساساختگرایان اشاره می‌کند. وی با تأکید بر نظریات آلتوسر معتقد است، ایدئولوژی تنها از طریق بازگشت به ریشه‌های ساختاری می‌تواند به کار برده شود.

رابرت پورتر^(۴) در مقاله «جهان پس از ایدئولوژی» به بررسی کنش انتقادی نظریه پردازان در باب ایدئولوژی می‌پردازد. نویسنده همچنین جهانی بدون ایدئولوژی را متصور می‌شود که با

چه مسائل متفاوتی روبه‌رو می‌باشد. در مقاله «زندگی شهری و امکان شرایط اثبات ایدئولوژی: زیمل، بنجامین و جویس در برلین، پاریس و دوبلین» به قلم کیوهان^(۵) به قدرت و توان زندگی در فضاها شهری فوق‌الذکر اشاره می‌کند که با طلسم ایدئولوژی‌گونه و پشتیبانی‌کننده دچار تحلیل توریسم شهری شده است. پافشاری بر ناسازگاری اجتماعی و تخریب بازخواست ایدئولوژی عمومی در محیط شهری پسامدرن در سه شهر مذکور قابل کاوش است.

1. de Tracy

2. Ian Mackenzie

3. Caroline Williams

4. Robert Poter

5. Keohone

بخش دوم کتاب نیز پاسخ صریحی به فراساختگرایانی که به ایدئولوژی حمله‌ور می‌شوند، می‌دهد. چهار نویسنده با تحقیقی ورای ایدئولوژی سنتی انتقادی و تأکید بر باور روشنگر در تشخیص موجودیت هوشیار بین علم و ایدئولوژی، حقیقت و نادرستی یا علت و پیش‌داوری این موضوع را بررسی می‌کنند.

مالسویک^(۱) در مقاله «ایدئولوژی احیا شده پس از ساختگرایی» به انتقاد پس‌ساختگراها در ارتباط تحلیلی از مفهوم ایدئولوژی می‌پردازد. او معتقد است اگر چه پس‌ساختگرایی به انتقاد از ایدئولوژی می‌پردازد، اما در عین حال درک مارکسیستی از ایدئولوژی را می‌پذیرد. مارکس روایت از ایدئولوژی را تجربه‌گروی و نفی‌گرایی می‌داند. (ایگلتون، همان، ص ۱۴۵)

پس‌ساختگرایی با پذیرش مفهوم گفتمان و فراروایت به انتقاد از ایدئولوژی به عنوان امری نسبی و نارسا از نظر تحلیلی برای هدفهای تجربی پرداخته است.

دیانا کول^(۲) در «جدل‌های حقیقی» دفاع مشروطی از ایدئولوژی را پیشنهاد می‌دهد که در آن ایدئولوژی به فهم جدلی از زندگی اجتماعی درمی‌آید. مایکل بیلیگ^(۳) نیز در «ایدئولوژی، زبان و روانشناسی استدلالی» هر نوع فهم ایدئولوژی را مقید به درک نسبتی از روانشناسی می‌داند. او معتقد است هر نوع نظریه در مورد ایدئولوژی لاجرم نیازمند علم روانشناسی است تا دریابد مردم چگونه فکر می‌کنند، احساس می‌کنند و فعالیت می‌کنند؟ و چه آرمان‌هایی در ذهن خود می‌پروراندند؟ در ارتباط ایدئولوژی و گفتمان ایدئولوژی به نوع روانشناسی استدلالی نیاز دارد تا درک روانشناسی را از گفتمان شکل دهد. وی اشاره می‌کند روانشناسی استدلالی به سطح روانشناسی نیاز دارد: خودآگاه، نیمه خودآگاه و ناخودآگاه.

در مقاله پایانی با عنوان «زایش موضوع و کاربرد حقیقت: فوکو و انتقاد اجتماعی» مارگ هوگارد^(۴) درک فوکو از حقیقت و فنای اعلان شده موضوع را بررسی می‌کند. او ادعا می‌کند فوکو خود را یک نسبی‌گرای فلسفی رادیکال معرفی می‌کند و شدیداً عقیده فنای موضوع را می‌پذیرد.

1. Sinisa Malesevic

2. Diana Coole

3. Michael Billig

4. Mark Haugaard

منابع

۱. ایگلتون، تری، درآمدی بر ایدئولوژی، ترجمه اکبر معصوم بیگی، تهران: آگاه، ۱۳۸۱.
۲. هارلند، ریچارد، ابرساختگرایی، فلسفی ساختگرایی و پسا ساختگرایی، ترجمه فرزانه سجودی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، ۱۳۸۰.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

میرتال جامع علوم انسانی

Africa. (Univ of California Press: 2002)

Zavarzadeh, Masud/ Post-Ality: Marxism and Postmodernism (Transformation- Marxist Boundary Work in Theory, Economics, Politics, and Culture). (Maisonneuve Press: 2002)

Pollack Detlef/ Political Culture in Post-Communist Europe: Attitudes in New Democracies. (Ashagate Press: 2002)

Clark, Terry D./ Beyond Post-Communist Studies: Political Science and the New Democracies of Europe. (M.E Sharpe Press: 2002)

Darke, David/ Intellectuals and Politics in Post-War France (French Politics, Society and Culture), (Palgrave Macmillan Press: 2002)

Nicholas Clark, Terry/ Citizen Politics in Post-Industrial Societies (Urban Policy Challenges Ser). (Wetview Press: 2002)

Finel, Bernard I/ Opportunity Costs: The Transformation of U.S. Non-Proliferation Policy from the Post-Cold War to Post-September 11. (Twentieth Century Fun: 2002)

Naseem, S.M./ The Post- Colonial State and Social Transformation in India and Pakistan. (Oxford Univ Press: 2002)

Mohan, Giles/ Post Colonial Geogaphy. (Sage Publications: 2002)

Finlayson, Valentia/ Politics and Post-Structuralism. (Edinburgh Univ Press: 2002)

- Aspects of "Tacit Knowing". BV Editions: 1989)
- Milkov, Nikolay/ Kaleidoscopic Mind: An Essay in Post-Wittgensteinian Philosophy. (Rodopi BV Editions: 1992)
- Chang, Nancy; Zinn, Howard/ Silencing Political Dissent: How Post-September 11 Anti-Terrorism Measure Threaten Our Civil Liberties. (Seven Stories Press: 2002)
- Keating, Micheal/ Plurinational Democracy: Stateless Nations in a Post-Sovereignty Era. (Oxford University Press: 2002)
- Leege, David C/ The Politics of Cultural Differences: Social Change and Voter Mobilization Strategies in the Post-New Deal Period. (Princeton Univ Press: 2002)
- Norton, Anne/ Bloodrites of the Post-Structuralists: World Flesh and Revolution. (Riutledge Press: 2002)
- Sullivan, Stefen/ Marx for Post-Communist Era: On Poverty, Corruption and Banality. (Routledge Press: 2002)
- Bessinger Mark R./ Beyond State Crisis?: Postcolonial Africa and Post-Soviet Eurasia in Comparative Perspective. (Woodrow Eilson Center Press: 2002)
- Dryzek, John S./ Post-Commonist Democratization: Political Discourses Across Thirteen Countries. (Cambridge Univ Press: 2002)
- Morcol, Goktug/ A New Mind for Policy Analysis: Toward a Post-Newtonian and Postpositivist Epistemology and Methodology. (Praeger Pub Text: 2002)
- Ripsman, Norrin M./ Peacemaking by Democracies: The Effect of State Autonomy on the Post-World- War Settlements. (Pennsylvania State Univ Press: 2002)
- Shiraeov, Eric/ Fears in Post-Communist Societies. (Palgrave Press: 2002)
- Patricia Hart, Gillian/ Disabling Globalization: Places of Power in Post-Apartheid South

Stewart, John/ Language as Articulate Contact : Toward a Post-semiotic Philosophy of Communication. (State Univ. New York P: 1995)

Wachterhauser, Brice R/ Beyond Being : Gadamer's Post-Platonic Hermeneutic Ontology. (Northwestern UP: 1999)

Lawson, Hilary/ Reflexivity: The Post-modern Predicament. (Open Court Pub. Co, US: 1986)

Poteat, William H/ Polanyian Meditations: In Search of a Post-critical Logic. (Duke UP: 1986)

Marsh, James L/ Post-Cartesian Meditations: An Essay in Dialectical Phenomenology. (Fordham UP: 1996)

Poteat, William H/ Philosophical Daybook: Post-critical Investigations. (Univ. Missouri P: 1990)

Giovanni, George Di (Tr); Harris, H S (Tr)/ Between Kant and Hegel : Texts in the Development of Post-Kantian Idealism. (Hackett Pub. Co, US: 2000)

David, Matthew/ Post-Materialism? : Values, Interests and Identity - A Paper for Discussion. (Univ. Kent at Canterbury: 1996)

Bookchin, Murray/ Post-scarcity Anarchism. (Black Rose Bks, Canada: 1986)

Fukuyama, Francis/ Post-human Future : Political Consequences of the Biotechnology (Profile Books: 2002)

Gazo, Ernest Wolf-(Ed)/ Process in Context: Essays in Post-Whiteheadian Perspectives. (P Lang: 1988)

Frei, Christoph; Nef, Robert (Ed)/ Contending with Hayek : On Liberalism, Spontaneous Order and the Post-Communist Societies in Transition. (P Lang: 1994)

Rosenberg, J F/ One World and Our Knowledge of it : The Problematic Realism in Post-Kantian Perspective. (Reidel Pub. Co.: 1980)

Sanders, Andy F/ Michael Polanyi's Post-critical Epistemology: A Reconstruction of Some

- India: 2000)
- Boys-Stones, G R/ *Post-Hellenistic Philosophy : A Study in Its Development from the Stoics to Origen.* (Oxf. UP: 2001)
- Polanyi, Michael/ *Personal Knowledge : Towards a Post-critical Philosophy.* (Univ. Chicago P: 1974)
- Rajchman, John/ *Post-Analytical Philosophy.* (Columbia UP: 1985)
- Hollinger, Robert; Depew, David J (Ed)/ *Pragmatism: From Progressivism to Post-modernism.* (Praeger: 1999)
- Norris, Christopher/ *Resources of Realism : Prospects for Post-analytic Philosophy.* (Macmillan P: 1996)
- Blond, Phillip (Ed)/ *Post-secular Philosophy : Between Philosophy and Theology.* (Routledge: 1997)
- Rose, Margaret A/ *Post-modern and the Post-industrial : A Critical Analysis.* (Camb. UP: 1991)
- Wernick, Andrew/ *Auguste Comte and the Religion of Humanity : The Post-theistic Program of French Social Theory.* (Camb. UP: 2001)
- Sarup, Madan/ *Introductory Guide to Post-structuralism and Post-modernism.* (Harvester Wheatsheaf: 1993)
- Vattimo, Gianni; Snyder, J (Tr)/ *End of Modernity : Nihilism and Hermeneutics in Post-modern Culture.* (Polity P: 1991)
- Habermas, Jurgen/ *Post-Metaphysical Thinking : Between Metaphysics and the Critique of Reason.* (Polity P: 1994)
- Peregrin, Jaroslav/ *Meaning and Structure : Structuralism of (Post)Analytic Philosophers.* (Ashgate: 2001)

- Poster, Mark/ *Mode of Information : Post-structuralism and Social Contexts.* (Polity P: 1990)
- Whelehan, Imelda/ *Modern Feminist Thought : From the Second Wave to Post Feminism.* (Edinburgh UP: 1995)
- Davies, Bronwyn/ *Gender and Post-structuralist Theory : Collected Works.* (AltaMira P: 1999)
- Singh, Rajendra/ *Social Movements, Old and New : A Post-Modernist Critique.* (Sage Pubns.: 2001)
- Snyder, Robert W; Giles, Robert (Ed)/ *Reporting the Post-communist Revolution.* (Transaction Publishers, US: 2001)
- Hage, Jerald; Powers, Charles H/ *Post-industrial Lives : Roles and Relationships in the 21st Century.* (Sage Pubns.: 1992)
- Featherstone, Mike/ *Consumer Culture and Post-modernism.* (Sage Pubns.: 1990)
- Reitz, Jeffrey G/ *Inequality in a Post-industrial World.* (Westview P, US: 1998)
- Boenau, A Bruce (Ed); Niuro, Katsuyuki (Ed)/ *Post-industrial Society.* (Univ. P of America: 1986)
- Pease, Donald E (Ed)/ *National Identities and Post-Americanist Narratives.* (Duke UP: 1994)
- Davies, Liz/ *Feminism After Post-Feminism.* (Spokesman Bks.: 1996)
- Squires, Judith (Ed)/ *Post-colonial Insecurities.* (Lawrence & W: 1993)
- Slobin, Greta (Ed)/ *Post-communism: Rethinking the Second World.* (Lawrence & W: 1994)
- Zavarzadeh, Mas'ud; Morton, David/ *Theory as Resistance : Politics and Culture After Post-structuralism.* (Guilford P, US: 1994)
- O'Loughlin, John; Friedrichs, Jurgen (Ed)/ *Social Polarization in Post-Industrial Metropolises.* (De Gruyter: 1996)
- Zaman, Niaz (Ed); Azim, Firdous (Ed)/ *Colonial and Post-colonial Encounters.* (Manohar Pubns,

- Mohan, Brij/ *Global Development: Post-material Values and Social Praxis*. (Praeger: 1992)
- Kaneff, Deema; Leonard, Pamela (Ed)/ *Post-Socialist Peasant? : Rural and Urban Constructions of Identity in Eastern Europe, East Africa and the Former Soviet Union*. (Palgrave: 2001)
- Chambers, Iain (Ed); Curti, Lidia (Ed)/ *Post-colonial Question : Common Skies, Divided Horizons*. (Routledge: 1995)
- Lehmann, Jennifer M/ *Deconstructing Durkheim : A Post-post Structuralist Critique*. (Routledge: 1995)
- Hargreaves, Alec G (Ed); McKinney, Mark (Ed)/ *Post-colonial Cultures in France*. (Routledge: 1997)
- Little, Adrian/ *Post-Industrial Socialism : Towards a New Politics of Welfare*. (Routledge: 1998)
- Sim, Stuart/ *Post-Marxism : An Intellectual History*. (Routledge: 2000)
- Ashcroft, Bill/ *Post-colonial Transformation*. (Routledge Falmer: 2001)
- Bellah, Robert N/ *Beyond Belief : Essays on Religion in a Post-traditional World*. (Univ. California P: 1992)
- Rowe, John Carlos (Ed)/ *Post-nationalist American Studies*. (Univ. California P: 2001)
- Kumar, Krishan/ *From Post-Industrial to Post-Modern Society : New Theories of the Contemporary World*. (Blackwell: 1995)
- Amin, Ash/ *Post-Fordism : A Reader*. (Blackwell: 1994)
- Searle-Chatterjee, Mary (Ed); Sharma, Ursula (Ed)/ *Contextualising Caste : Post-Dumontian Approaches*. (Blackwell: 1994)
- Rosenau, Pauline Marie/ *Post-modernism and the Social Sciences : Insights, Inroads and Intrusions*. (Princeton UP: 1992)

- Finalyson, Alan (Ed); Valentine, Jeremy (Ed)/ Politics and Post-structuralism : An Introduction. (Edinburgh UP: 2002)
- Nagle, John David; Mahr, Alison/ Democracy and Democratization : Post-communist Europe in Comparative Perspective. (Sage Pubns.: 1999)
- Clark, Terry D/ Beyond Post-communist Studies : Political Science and the New Democracies of Europe. (2002)
- Rose, Richard, etc./ Democracy and Its Alternatives: Understanding Post-communist Societies. (Johns Hopkins UP: 1999)
- Scott, James M (Ed)/ After the End : Making US Foreign Policy in the Post-Cold War World. (Duke UP: 1999)
- Roszak, Theodore/ Where the Wasteland Ends : Politics and Transcendence in Post-industrial Society. (Celestial Arts, US: 1989)
- Rose, Richard/ Post-modern President : George Bush Meets the World. (Chatham House Publr, US: 1991)
- Friedgut, Theodore H; Hahn, Jeffrey W (Ed)/ Local Power and Post-Soviet Politics. (ME Sharpe, US: 1994)
- Cooper, Robert/ Post Modern State and the World Order. (Demos: 2000)
- Buchanan, James M/ Post-socialist Political Economy : Selected Essays. (E Elgar Pub.: 1997)
- Rasmussen, Douglas B; Uyl, Douglas J-Den/ Liberalism Defended : The Challenge of Post-modernity. (E Elgar Pub.: 1998)
- Childs, Peter; Williams, R J Patrick/ Introduction to Post-colonial Theory. (Prentice-Hall: 1996)
- Xiaomei Chen/ Occidentalism : A Theory of Counter-discourse in Post-Mao China. (Oxf. UP (NY): 1995)

- Responses in Eastern Europe and the Former Soviet Union. (Routledge: 1997)
- Smith, Adrian; Pickles, John/ *Theorizing Transition : Political Economy of Post-communist Transformations*. (Routledge: 1998)
- Rubin, Barnett R; Snyder, Jack/ *Post-Soviet Political Order : Conflict and State-building*. (Routledge: 1998)
- Sim, Stuart/ *Post-Marxism : An Intellectual History*. (Routledge: 2000)
- Goldmann, Kjell (Ed); Hannerz, Ulf (Ed)/ *Nationalism and Internationalism in the Post-cold War Era*. (Routledge: 2000)
- Ahluwalia, Pal/ *Politics and Post-colonial Theory : African Inflections*. (Routledge: 2000)
- Dryzek, John; Holmes, Leslie/ *Post-Communist Democratization : Political Discourses Across Thirteen Countries*. (Camb. UP: 2002)
- Kitschelt, Herbert/ *Post-communist Party Systems : Competition, Representation and Inter-party Cooperation*. (Camb. UP: 1999)
- Dryzek, John; Holmes, Leslie/ *Post-communist Democratization : Political Discourses Across Thirteen Countries*. (Camb. UP: 2002)
- Lowenhardt, John (Ed)/ *Party Politics in Post-communist Russia*. (F Cass: 1998)
- Shaw, Martin/ *Post-military Society : Militarism, Demilitarization and War at the End of the Twentieth Century*. (Polity P: 1991)
- Callinicos, Alex/ *Against Post-modernism : A Marxist Critique*. (Polity P: 1990)
- Bauman, Zygmunt/ *Legislators and Interpreters : On Modernity, Post-modernity and Intellectuals*. (Polity P: 1990)
- Holmes, Leslie/ *Post-communism : An Introduction*. (Polity P: 1997)

- May, Todd/ Political Philosophy of Post-Structuralist Anarchism. (Penn. State UP: 1994)
- Moody, Peter R/ Political Opposition in Post-Confucian Society. (Praeger: 1988)
- Wood, Donald N/ Post-intellectualism and the Decline of Democracy : The Failure of Reason and Responsibility in the Twentieth Century. (Praeger: 1996)
- Phillips, Donald G/ Post-national Patriotism and the Feasibility of Post-national Community in United Germany. (Praeger: 2000)
- Barrow, Clyde W/ Critical Theories of the State : Marxist, Neo-Marxist, Post-Marxist. (Univ. Wisconsin P: 1993)
- Khilnani, Sunil/ Arguing Revolution : Intellectual Left in Post-war France. (Yale UP: 1993)
- Nelson, Joan Marie (Ed)/ Transforming Post-communist Political Economies. (Nat. Academy P, US: 1997)
- Goor, Luc Van De , etc. (Ed)/ Between Development and Destruction : Enquiry into the Causes of Conflict in Post-Colonial States. (Macmillan P: 1996)
- Boardman, Robert/ Post-socialist World Orders : Russia, China and the UN System. (Macmillan P: 1996)
- Kostecki, Wojciech (Ed)/ Transformations of Post-communist States. (Macmillan P: 1999)
- Alexander, James/ Political Culture in Post-communist Russia : Formlessness and Recreation in a Traumatic Transition. (Macmillan P: 2000)
- Drake, David/ Intellectuals and Politics in Post-war France. (Palgrave: 2001)
- Smith, Graham/ Post-Soviet States : Mapping the Politics of Transition. (Arnold: 1999)
- Gray, John/ Post-liberalism : Studies in Political Thought. (Routledge: 1996)
- Bridger, Sue (Ed); Pine, Frances (Ed)/ Surviving Post-socialism : Local Strategies and Regional

- Poster, Mark/ *Mode of Information : Post-structuralism and Social Contexts.* (Polity P: 1990)
- Finalyson, Alan (Ed); Valentine, Jeremy (Ed)/ *Politics and Post-structuralism : An Introduction.* (Edinburgh UP: 2002)
- Peregrin, Jaroslav/ *Meaning and Structure : Structuralism of (Post)Analytic Philosophers.* (Ashgate: 2001)
- Zavarzadeh, Mas'ud; Morton, David/ *Theory as Resistance : Politics and Culture After Post-structuralism.* (Guilford P, US: 1994)
- Durber, Susan/ *Prodigal Daughter 'Posting' the Bible : Post-Structuralism and the Parables.* (Congregational Memorial Hall Trust 1997)
- Eagleton, Terry/ *Function of Criticism : From the "Spectator" to Post-structuralism.* (Verso: 1996)
- Jaaware, A/ *Simplifications : An Introduction to Structuralism and Post-structuralism.* (Orient Longman, India: 2001)
- Henderson, Karen; Robinson, Neil/ *Post Communist Politics.* (Prentice-Hall: 1997)
- Welsh, David; Johnson, R W (Ed)/ *Ironic Victory : Liberalism in Post-liberation South Africa.* (Oxf. UP (S Africa): 1999)
- Benner, Erica/ *Really Existing Nationalisms : Post-communist View from Marx and Engels.* (Oxf. UP: 1995)
- Clark, Ian/ *Post-Cold War Order : The Spoils of Peace.* (Oxf. UP: 2001)
- Benjamin, Roger/ *Limits of Politics : Collective Goods and Political Change in Post-industrial Societies.* (Univ. Chicago P: 1982)
- Goldfarb, Jeffrey C/ *Beyond Glasnost : Post-totalitarian Mind.* (Univ. Chicago P: 1991)
- Adler, Emanuel; Crawford, Beverly/ *Progress in Post-War International Relations.* (Columbia UP: 1994)

- Elliott, Mark/ Post Modernism and Theology. (Religious & Theological Studies Fellowship: 1998)
- Post, Ken/ Regaining Marxism. (Macmillan P: 1995)
- Sim, Stuart/ Post-Marxism : An Intellectual History. (Routledge: 2000)
- Misra, Kalpana/ From Post-Maoism to Post-Marxism : Erosion of Official Ideology in Deng's China. (Routledge: 1998)
- Sim, Stuart (Ed)/ Post-Marxism : A Reader. (Edinburgh UP: 1998)
- Dworkin, Dennis L/ Cultural Marxism in Post War Britain : History, the New Left and the Origins of Cultural Studies. (Duke UP: 1997)
- Cook, David/ Blind Alley Beliefs : Post-modernism, Existentialism, Humanism, Marxism, Scientific Materialism, Anarchism. (Inter-Varsity: 1996)
- Tarras, Raymond (Ed)/ Road to Disillusion : From Critical Marxism to Post-Communism in Eastern Europe. (ME Sharpe, US: 1992)
- Williams, Glyn/ French Discourse Analysis : The Method of Post Structuralism. (Routledge: 1998)
- Niranjana, Tejaswini/ Siting Translation : History, Post-structuralism and the Colonial Context. (Univ. California P: 1992)
- Literature; Attridge, Derek, etc. (Ed)/ Post-structuralism and the Question of History. (Camb. UP: 1989)
- Rose, Gillian/ Dialectic of Nihilism : Post-structuralism and Law. (Blackwell: 1984)
- Tilley, Christopher (Ed)/ Reading Material Culture : Structuralism, Hermeneutics and Post-structuralism. (Blackwell: 1990)
- Sarup, Madan/ Introductory Guide to Post-structuralism and Post-modernism. (Harvester Wheatsheaf: 1993)